

ПОЧАТКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПРИКЛАДНОЇ МЕТРОЛОГІЇ В ХАРКОВІ

Ляшуга І.Ю.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Діяльність в галузі прикладної метрології в Харкові розпочалася зі створення харківської повірочної палатки. Метою даної роботи є проведення більш детального аналізу найважливішого періоду історії розвитку метрології в Харкові.

8 жовтня 1901 р. була заснована перша на Україні палатка торгових мір та ваги №8. В перші роки роботи палатки працювало три поверітеля та керівник – М.І. Страдомський. Обсяг роботи був незначний, адже повірка призначалась для простіших побутових приладів. Але вже з 1905 р. палатка доповнилася зразковими і контрольними вагами. Об'єм работ помітно зростав і прибуток збільшувався. Район дії палатки поширився на територію трьох губерній – Харківська, Полтавська, Воронежська.

У 1910 р. почала свою роботу електровимірвальна лабораторія Харківського технологічного інституту (ХТІ). Протягом кількох років вона виконувала повірку електровимірвальних приладів для всього півдня Росії (Донбаський, Криворізький, Придніпровський, Донецький райони). Створення повірочної лабораторії ХПІ дала можливість проводити повірку електричних машин постійного і змінного струму, техніку високих напруг, було визначним для становлення метрологічної служби в Україні. Завдяки новій лабораторії, повірку усі прилади, що раніше вивозилися на повірку закордон з 1910 р. проходили обов'язкову повірку в Україні.

30 серпня 1922 р. постановою Всеукраїнського Центрального виконавчого комітету було прийнято «Положення Української Головної Палати мір та ваги і її місцевих органів» і в Харкові була заснована Українська Головна Палата мір та ваги (УГП). Ця установа стала центральним науково-технічним метрологічним закладом України. УГП забезпечувала повірку широкої номенклатури засобів вимірвальної техніки, а також виконання інших метрологічних робіт. Зокрема зберігання і звірення первинних еталонів усіх одиниць вимірювань.

Важливо зазначити, що систематична і ефективна робота харківської повірочної палатки та електровимірвальної лабораторії ХТІ стала важливим чинником для становлення наукових досліджень в галузі прикладної метрології в Україні.